

Eesti Kontserdi ja Estonia ühisüritusel juhatas rahvusooperi orkestrit saksa dirigent Carlos Spierer.

Peeter Langovits

Wagneri ülemlaul lihasuretamisele

Kontsert

Richard Wagneri ooper «Tannhäuser»

Rahvusooper Estonia orkester ja ooperikoor, Eesti Rahvusmeeskoor, dirigent Carlos Spierer

19. septembril Estonia kontserdisaalis

EVI ARUJÄRV
muusikakriitik

Wagner on Eesti lavadel harv ja juba seepärast teretunud külaline. «Tannhäuser» (1845) kõlas Eesti Kontserdi ja rahvusooperi ühisel avaüritusel kontsertversioonis – ooperivisandina, mille täitmata kohti kõlas, pildis või loojutustuses saab kuulaja täita iseteeninduse korras. Või umbes nagu omavastutus kindlustuses.

Ooperi aluseks on hulk saksa legende, ühendajaks lääne kompleks nimega kristlik eetos: lihalik kiusatus ja enese-

salgamine, iha, kannatus ja lunastus.

Seiklushimuline rändlaulik Tannhäuser satub Veenuse riigi orjusesse ja jääb lunastusest ilma. Vaga neiu Elisabethi palve toob siiski taeva andestuse, mille pitseerib mõlema surm.

Masohhistlik lihasuretamise lugu meie hedonistlikul ajastul. Teistpidi, just mõnu idee hoiab elus teatrit kui silmamõnu printsiipi – võimalust etendada ja ohutu distantsi pealt jälgida ükskõik kui ohtlike või perversseid tegevusi.

Ja lõpuks, inimhing on käänuline, leiab mõnu, mõtet ja ülevust enese ärasalgamisestki.

Äraolev vaimupilk

Wagneri draamades voolab mütoloogiline «raske» aeg fataalse täideminiku poole. See on üldkujutus.

Saksa dirigendi Carlos Spiereri käe all sündis märgatavalt teistsugune Wagneri-atmosfäär, tunnuseks kiirevõitu tempod, dekoratiivsuse ja

(mozartliku) graatsia taotlus. See tekitas lisaohete.

Vokaalkõne sidumine kiirete orkestri- ja koorirepliikidega on «Tannhäuseris» kohati üldse tehniline vägitegu. Mõned pillirühmad jäid ajuti ka kimpu.

Muusikaliste «psühholoogismide» täpsuse kõrval on Wagneri ooperites veel olulisem mingi äraolev vaimupilk, mingi üldine avarustunne. Täpsemini – teatraalsuse ja inimliku «elususe» tasakaal muusikas loob eheda Wagneri-maailma.

«Tannhäuseri» parimaid rolle oli suurepärase saksa baritoni Markus Eiche psühholoogiliselt rikas, kuid suurejooneline Wolfram von Eschenbach. Hea mulje jätsid mõlemad naisosalised.

Pille Lille Veenus oli romantiliselt soe ja kõlaliselts kammerlik; osa lubanuks märksa võimukamat ja meelamat lahendust.

Kirsi Tiuhoneni (Soome) Elisabeth oli vokaalselt ühtla-

sem ja ooperlikult jõuline, kuid karakterina veidi jahedavõitu.

Peaosas lubatud Heikki Siukolat asendas USA päritolu ja Euroopa taustaga draamailine tenor Louis Gentile, kelle põhiomaduseks oli pikamaajooksja visadus.

Palmilt hea kõrvalroll

Pisut häirivam oli pinguldatud häälekasutus ja halb oli, et solistil õnnestus ajuti esineda kuidagi lavasituatsioonist «väljaspool», eraldi.

Kõrvalrollidest oli parim Mati Palmi isakuju väarikust kande Maakrahv. Ka Juha Lehmuse (Walther von der Vogelweide; Soome) ja Jassi Zahharovi (Biterolf) «suured hääled» olid nagu loodud Wagneri jaoks, kuid mõlemal juhul juba liiga «kandiliseks» stiliseeritud.

Ansambrites astusid võrdväärsete partneritena üles Mati Kõrts (Heinrich der Schreiber) ja Leonid Savitski (Reinmar von Zweter).